

1. BÖLÜM

Neden Bilimsel Makale Yazılmalı?

Meriç Karacan¹

Son yüzyılda teknoloji ve internet kullanımı sayesinde bilgiye ulaşım ve bilginin kullanımı artmış, sağlık alanında da büyük gelişmeler yaşanmıştır. Temel göstergelerinden biri ortalama yaşam süresinin otuzlu/kırkklı yaşlardan, günümüzde yetmişli/seksenli yaşlara çıkmasıdır, yaşam süresi ile beraber yaşam kalitesi de artmıştır.

Bilimsel üretim pratik uygulamanın zeminini oluşturacağından, verimliliğini artıracığından, sağlık alanında çalışanlar olarak içinde olduğumuz bilim dalına bilgi üreterek katkı yapmak bizler için bir yükümlülüktür. Ülkemizde sınırlı koşulların farkında olmakla beraber, çalışma yapmak ve sonuçları yayın haline getirmek aşağıda noktalar açısından önemlidir:

Klinik ve temel bilimler alanında çalışmalarımızı sürdürebilmek için bilgi gereklidir. Konuyu ne kadar çok biliyorsak gücümüz o denli fazladır. Bilgiye ulaşım ve kazanımın tek yolu okumaktır, ancak daha da iyisi bu konuda çalışma yaparak yayımlanmış olmaktır. Eğer çalışmayı yapıp yayımlamadıysak ancak başkalarının bulduklarını alıntılayarak konuşabiliriz. Bilim insanı kanıtlayamadığı (yayın olarak gösteremediği) öngörüler/düşünceler/iddialar üzerinden hareket etmemeli, açıklamalar yapmamalıdır (1).

Meslek hayatında yaşanan sorunlara/sorulara yanıtlar aranması ve bu amaçla araştırma yapıp yayımlanması gelecekteki araştırmacılara ışık tutacaktır. Sözler tanımlamalar kalıcı olmaktan çok uzaktır, yazılmadığı sürece başkalarına

¹ Prof. Dr.Çalıştığı kurum: Yeni Yüzyıl Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum AD., karacanmeric@hotmail.com

tekrarı veya onların tamamlayıcısıdır. Bu nedenle, yeni başlayan araştırmacıların da ilk makalelerinin böyle olması çok doğaldır, zamanla daha iyi araştırmalar yapılacak ve daha iyi dergilerde yayımlanacaktır (5).

Dergilerin hepsi etki faktörünü (impact factor) artırmak ister ve bastıkları makalenin çok atıf alması onların saygınlığını artırır. Bu nedenle çalışmanızı dergiye gönderirken şu soruyu sormalısınız: Gönderdiğim dergi bu çalışmayı neden kabul etsin? Ona bir faydası olacak mı, değerini arttıracak mı? Bu sorulara göre çalışmanıza daha uygun bir dergi bulabilir, reddedilme olasılığını azaltabilirsiniz.

Makalenizi dergiye göndermeden önce mutlaka bu konuda deneyimli insanlara danışınız. Böylece; dergiden ret alarak vakit kaybetmenizi engelleyebilir, ayrıca bu kişiler için de araştırmaya, yeni konuları öğrenmeye teşvik edici olabilirsiniz.

Son yıllarda, hakem denetiminden geçirmeden maddi çıkar amaçlı yayın yapan yağmacı/korsan dergilerin (predatory journals) sayısı hızla artmıştır (6). Makalelerinizi göndermeden önce mutlaka göndereceğiniz derginin hangi indekste yer aldığını kontrol ediniz, böyle dergilerde yayın yapmak ciddi bilimsel yaklaşıma aykırıdır ve özgeçmişinizde yer alması sizin hakkınızda olumsuz kaniya neden olabilir.

Ülkemizde, bilimsel makalelerin genellikle akademik alanda ilerleme için yazıldığı gözlenmektedir. Ancak doğrusu, farklı noktalarda/sahada görev yapan sağlık çalışanlarının da araştırmalarını/deneyimlerini yayımlamalarıdır. Özellikle, bazı hastanelerimizin olgu sayılarının dünyada sayılı merkezlerle boy ölçüşebilecek düzeyde olduğunu göz önüne alırsak, buralardan çıkacak çalışmalar dünya bilimine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

1. Murray R (ed) Writing for Academic Journals 2nd edition, NY, Open University Press McGraw-Hill, 2009.
2. Ayşan E (ed) Nobel Tıp Kitabevi, Bilimsel Makale ve Tez Yazımı, İstanbul, Türkiye. 2013.
3. Çivilibal M, Bilimsel Bir Makale Nasıl Yazılır ve Yayımlanır? Haseki Tıp Bülteni, 2013, 1233/85.
4. Zinsser W (ed) On Writing Well, Science and Technology, 7 th ed, Harper Collins Publishers NY, 2016, 147.
5. Büyükaşar K, Sağlık bilimleri alanında bilimsel makale yazma teknikleri, Mersin Univ Sağlık Bilim Derg, 2017, 10(3).
6. Demir SB, Predatory journals: Who publishes in them and why? Journal of Informetrics, 2018; 12(4);1296-1311.